

“Volia explicar què queda del llegat de Ferrer i Guàrdia”

Màrius Mollà publica una ficció inspirada en l'Escola Moderna

S.M.
BARCELONA

Al'enginyer i escriptor Màrius Mollà (Barcelona, 1966) el sedueixen les petites revolucions i els seus protagonistes. Els visionaris que, com el pedagog Francesc Ferrer i Guàrdia, s'atreixeixen a dur a terme els seus somnis. Els principis de l'Escola Moderna van desfilar per les pàgines d'*El mestre* (Edicions B), el nou llibre de Mollà. A aquest enginyer industrial –que fins fa un parell d'anys s'amagava sota els pseudònims d'Andrés Vidal, Eduardo Roca i Víctor Amat– se li nota l'entusiasme a l'hora de parlar del tipus d'ensenyament, inspirat en el lliurepensament, que volia estendre Ferrer i Guàrdia: els nens i nenes havien de tenir llibertat i un dels eixos de l'aprenentatge el constituïen les redaccions de les seves pròpies vivències.

Al'escuela no hi havia d'haver exàmens ni premis ni càstigs. “Ferrer i Guàrdia molestava al poder, i quan va succeir la Setmana Tràgica, aquest poder va tenir la seva oportunitat: el van convertir en un cap de turc i el van eliminar”, explica Mollà. El pedagog va ser afusellat a Montjuïc, després d'un judici sense garanties a càrrec d'un tribunal militar, el 13 d'octubre del 1909. Se'l va acusar d'haver instigat la Setmana Tràgica. *El mestre*, però, no és una novel·la biogràfica: “No volia fer la biografia de Ferrer i Guàrdia, sinó trobar algú que estigués a prop seu i crear una altra història, que permetés explicar què va quedar del llegat del pedagog”, argumenta l'autor.

Aquest algú és l'Emili Boix, que un dia d'agost de 1914 agafa el tren i baixa a Sant Celoni. És un mestre que vol deixar enrere Barcelona i tot el que ha viscut allà. Busca un lloc aïllat i acaba treballant de temporer als boscos del Montseny. Però la vocació de mestre se li acabarà tornant a despertar. “Boix vol passar desapercebut, perquè està molt decebut de tot plegat, però coneix un nen que esdevé un repte i es replanteja tornar a fer de mestre”, detalla Mollà. “La gràcia de la novel·la és que, malgrat que eliminin el germen, queda el que has sembrat. Hi ha un cert paral·lelisme amb el moment d'ara”, defensa l'autor. “Ferrer i Guàrdia va engregar l'Esco-

la Moderna perquè ell creia que la societat necessitava imperiosament sortir del jou de la religió. Volia ajudar els nens a pensar i trencar tots els paradigmes. Ara es torna a replantejar la necessitat de canviar el sistema educatiu”, afegeix. Mollà creu que el model actual no encaixa: “¿Si estem anant cap a un món líquid, què fem amb un sistema educatiu tan tradicional?”

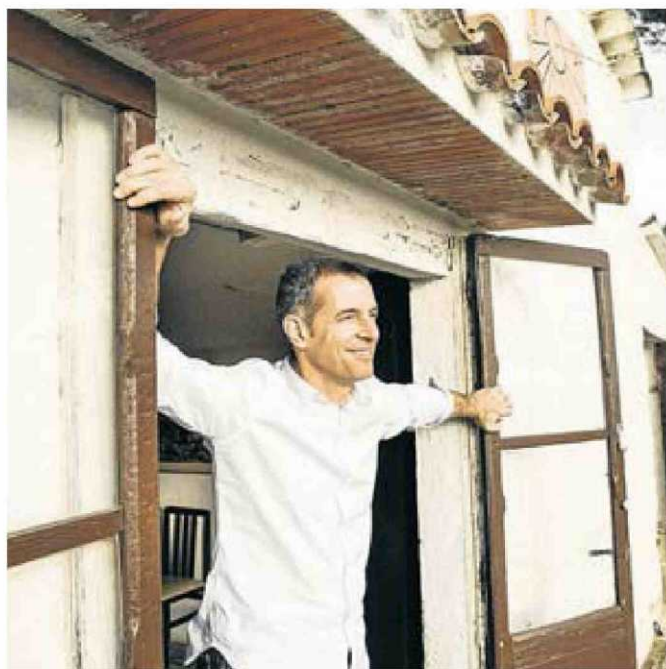
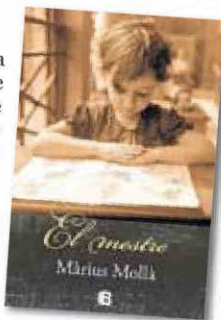
Una novel·la optimista

El mestre és una novel·la optimista. “El missatge latent –destaca– és que no podran amb nosaltres. La tendència del poder és eliminar el que molesta, però el llegat d'homes com Ferrer i Guàrdia persisteix”. L'autor diu que ha parlat amb molts mestres: “No perquè m'expliquessin què fan sinó per entendre la seva vocació o com atenen la diversitat. Per entendre la part romàntica”. Mollà ha evitat aquells mestres que, en la seva opinió, haurien de ser apartats de l'ensenyament: “Els que defensen allò de *mando y ordeno* o vomiten tot el que saben”.

En el procés d'escriptura de la novel·la, Mollà també ha caminat molt pel Montseny: “Als masos hi ha un microcosmos que no es repeteix en altres llocs. Hi ha llocs on encara conserven el sistema tradicional però els és molt difícil mantenir-ho. Vaig visitar un mas on només feia quatre anys que tenien electricitat”.

El mestre és la primera obra que Màrius Mollà publica amb el seu nom real. Abans havia escrit cinc novel·les històriques, des del 2010: *La herència de la terra*, *El taller de los libros prohibidos*, *El secreto de la montaña sagrada*, *El somni de la ciutat* i *El mar de los hombres libres*. “No venia de l'entorn literari, sóc enginyer, temia els prejudi-

cis i vaig pensar que era millor que es valorés la història i no la persona. Ara, però, tinc una certa comunitat de lectors que volen interloctuar amb mi. I sobretot amb aquesta novel·la, volia defensar-la, necessito parlar-ne”, afirma. —

Màrius Mollà en una casa del Montseny, l'escenari de la seva nova novel·la. THOMAS VILHELM